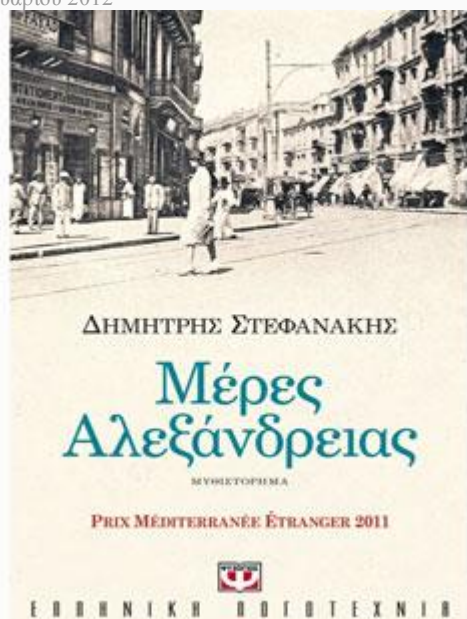

Δημήτρης Στεφανάκης - Μέρες Αλεξάνδρειας (Εκδόσεις Ψυχογιός)

Παρασκευή, 13 Ιανουαρίου 2012

Πολλές φορές τυχαίνει να διαβάζουμε **αξιόλογα βιβλία** που μας ανοίγουν νέους κόσμους και μας ερεθίζουν την **σκέψη** και τις αισθήσεις. Με τις ...

Του Γιάννη Αντωνιάδη

«**Μέρες Αλεξάνδρειας**» όμως τα συναισθήματα είναι δύσκολο να εκφραστούν και να αποτυπωθούν. Οι εικόνες που μεταφέρει το βιβλίο είναι μοναδικές, θα έλεγα κινηματογραφικές, στιγματίζουν τον νου και μοιάζει ο αναγνώστης να γυρνάει εαυτόν πίσω στην μηχανή του χρόνου για να συναντήσει τους ήρωες του βιβλίου.

Η οικογένειά μου τυχαίνει να κατάγεται από αυτόν τον ξεχωριστό και βαπτισμένο με ιστορία χιλιάδων χρόνων τόπο. Μου είχαν μιλήσει για την Αλεξάνδρεια, έχω διαβάσει για τον Μέγα Αλέξανδρο και για την χαμένη βιβλιοθήκη αλλά διαβάζοντας αυτό το βιβλίο το καλοκαίρι ζύπνησε μέσα μου τον μύθο της πόλης που αν και δεν με γέννησε είναι ο τόπος από τον οποίο προέρχομαι. Νιώθω πως αυτό το βιβλίο χτύπησε την φλέβα των αναμνήσεών μου και αναστάωσε τα μέχρι τώρα λογοτεχνικά μου βιώματα. Προσθέτω αυτήν την προσωπική χροιά στην περιγραφή μου γιατί πρώτη φορά έρχομαι τόσο κοντά με ένα βιβλίο σε σημείο που να ταυτίζομαι με αναμνήσεις που αν και δεν τις έζησα, τις βιώνω νοερά και ετεροχρονισμένα. Την προηγούμενη ήταν με τον «Ξένο» του Αλμπερ Καμύ στην εφηβεία μου.

Οι «**Μέρες Αλεξάνδρειας**» επανακυκλοφόρησαν τον περασμένο Ιούνιο από τις εκδόσεις Ψυχογιός και μοιάζει να ξαναγεννήθηκαν και να ξαναγαπήθηκαν. Βραβεύτηκαν δις φέτος, με το **Prix Méditerranée étranger** (Βραβείο Μεσογείου ξενόγλωσσου βιβλίου, ένα βραβείο που έχει λάβει ο Ουμπέρτο Έκο, ο Τζον Μπράνβιλ και ο Άμος Οζ, τι τιμή λοιπόν για έναν Έλληνα συγγραφέα) και με το **Βραβείο Καβάφη** πριν από λίγο καιρό στην Αίγυπτο. Η σκιά του Αλεξανδρινού ποιητή στέκεται ζεστή πάνω από το βιβλίο που μιλάει για την πόλη που τον γαλούχησε και τον ανέδειξε. Μια πόλη πάντα φιλόξενη (ακόμη και στην περίοδο της πολιτικής μυωπίας και της εσωστρέφειας), κοσμοπολίτικη, αισιόδοξη και εκλεπτυσμένη, που σε αυτήν κατέφυγαν πολλοί Έλληνες ξεκινώντας πριν από εκατό και πλέον χρόνια σε αναζήτηση καλύτερης τύχης οι Ηπειρώτες όσο και άλλοι, αναζητώντας επιβίωση οι διωγμένοι από την Μ. Ασία και έδρα η Ελληνική κυβέρνηση στον πόλεμο.

Από αυτήν βυζιάσανε, εκεί ζυμώθηκαν και μεγαλούργησαν εξέχουσες προσωπικότητες που εκπροσωπούσαν όλες τις τέχνες και την ελίτ της Ευρωπαϊκής διανοήσης.

Η **Αλεξάνδρεια** ήταν το λίκνο του πολιτισμού στην Ευρώπη του Μεσοπολέμου, εκεί χτυπούσε η καρδιά της Μεσογείου και αποτελούσε σημείο αναφοράς για κάθε επισκέπτη που μαγευόταν από την αύρα της και την ατμοσφαιρική της. Ο Ντάρελ, ο Φόρστερ, ο Τσίρκας και πολλοί άλλοι την τίμησαν και αυτή με την σειρά της τους τίμησε χαρίζοντάς τους απλόχερα την έμπνευση και την φιλοξενία της, διαπνέοντάς τους με τον μύθο του μεγάλου Στρατηλάτη που μοιάζει να την έχει στοιχειώσει και να την έχει σημαδέψει. Ο βασιλιάς Αλέξανδρος ζει και δείχνει τον δρόμο της σύζευξης.

Ο συγγραφέας μέσα από υπαρκτά πρόσωπα που έζησαν στην Αλεξάνδρεια της εποχής εκείνης μας παραθέτει μία ανθρώπινη, καθημερινή και οικεία ιστορία και μας μεταφέρει νοερά στην εποχή αναδεικνύοντας την Αλεξάνδρεια ως σταυροδρόμι εμπορίου, οικονομικής ανάπτυξης, πολιτισμού αλλά και κατασκοπείας μιας και η μεσολάβηση του πολέμου και τα γεγονότα που σημάδεψαν τον ρου της παγκόσμιας ιστορίας είναι πλήρως καταγεγραμμένα μέσα από τις σελίδες του βιβλίου. Η Αλεξάνδρεια αποτελεί μία από τις λίγες αν όχι την μοναδική πόλη του Ελληνισμού που ανέδειξε μία δική της υπόσταση βασισμένη σε πνευματικές αξίες, ένα δικό της ρεύμα σε όλους τους τομείς και αυτήν την οικουμενικότητα και την πολυπολιτισμικότητα ανακαλύπτουμε σε αυτό το εξαιρετο μυθιστόρημα. Πρόσωπα και πράγματα συμπεκνώνονται και αναλύονται με μία γραφή τέτοια που προσωπικά μου θύμισε πολύ έντονα την Μενεξεδένια Πολιτεία του Άγγελου Τερζάκη αλλά και την σπιρτάδα της γραφής του Μανόλη Καραγάτση. Με τον Στρατή Τσίρκα υπάρχει μία άλλη σύνδεση σαν οι «Μέρες Αλεξάνδρειας» να είναι το σπλάγχο που προέκυψε από την σάρκα του έργου του μεγάλου Αλεξανδρινού συγγραφέα δίχως όμως να τίθεται θέμα λογοτεχνικής σύγκρισης μιας και ο κάθε συγγραφέας καταθέτει την προσωπική του ματιέρα (όρος που χρησιμοποιείται για τους Αναγεννησιακούς καλλιτέχνες). «Μέρες Αλεξάνδρειας» και «Ακυβέρνητες Πολιτείες» ακολουθούν βίους παράλληλους. Αυτό το να *et vient* (πηγαίνει) της περιήγησης στα μονοπάτια της ιστορίας, της ποίησης και της λογοτεχνίας που εκτυλίσσει με τόση μαεστρία η γραφή του Δημήτρη Στεφανάκη δείχνει να καταξίωσε την ελληνική λογοτεχνία στο εξωτερικό με την βράβευση του μετά από πολλά χρόνια και μεγάλη παραγωγή. Είναι δεδομένο το γεγονός πως το βιβλίο εκτιμήθηκε στο εξωτερικό και δη στην Γαλλία όπου μεταφράστηκε ήδη ενώ μεταφράσεις σε ισπανικά και αραβικά είναι στα σκαριά.

Με τις «**Μέρες Αλεξάνδρειας**» το καλό μυθιστόρημα βρήκε και πάλι τον εαυτό του και την ταυτότητα του και εμείς καλούμαστε να την αναγνώσουμε. Η Αλεξάνδρεια μπορεί να μην έχει πια την αίγλη του παρελθόντος αλλά συνεχίζει να ζει στις μνήμες των Ελλήνων και εξακολουθεί να αποτελεί φάρο γνώσης φωτίζοντας τους νεότερους και θυμίζοντας στους παλαιότερους.

«...σαν έτοιμος από καιρό σαν θαρραλέος αποχαιρέτα την Αλεξάνδρεια που φεύγει...». Κωνσταντίνος Καβάφης («Απολείπει ο Θεός Αντώνιον» 1911)